

Interview Ben de Hoogh, voorzitter van de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's

‘Onafhankelijkheid dwing je af’

ALEXANDRA WELTERS

Met ingang van 1 januari 2003 treedt een systeem van extern toezicht op de beroepsuitoefening in werking. De Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's zal, los en onafhankelijk van de NOvAA, toezicht houden op de beroepsuitoefening van AA-Accountants. De belangrijkste wijze van toezicht houden is de periodieke preventieve toetsing van kantoren. De Accountant Adviseur had een gesprek met de voorzitter van de nieuwe raad, Ben de Hoogh, raadsheer-plaatsvervanger bij het Gerechtshof Den Haag.

‘Of het een jongensdroom is geweest om de rechterlijke macht in te gaan?’ Ben de Hoogh schiet in de lach. ‘Nee, helemaal niet. Ik wilde altijd boekhandelaar worden. Boekhandel Donner in Rotterdam was van mijn oom en het was de bedoeling dat ik bij hem in de zaak zou komen. Helaas is mijn oom plotseling overleden en een toenmalige compagnon van hem kon de zaak overnemen. Ik moest opeens naar iets anders uitkijken.’ In zijn familieleden zaten meerdere juristen en dus werd al snel gezegd: ‘Ben, ga jij maar rechten studeren.’ ‘Dat heb ik toen gedaan. Ach, ik moest toch wat.’ Bijna verontschuldigd vervolgt hij: ‘Maar ik heb er absoluut geen spijt van gehad!’ De Hoogh geeft zijn indrukwekkende curriculum vitae weer. ‘Ik ben begonnen als juridisch medewerker bij het Christelijk Nationaal Vakverbond. In 1968 ben ik rechterlijk ambtenaar in opleiding geworden. Ik ben bij verschillende parketten Officier van Justitie geweest. Van 1982 tot en met 1996 was ik advocaat-generaal bij het Gerechtshof in Den Haag en sinds 1997 ben ik raadsheer-plaatsvervanger bij datzelfde Gerechtshof.’ Vragend: ‘Begrijp je waarom ik geen spijt heb van mijn rechtenstudie?’

Buitenwereld overtuigen

Een druk leven, zo kun je De Hooghs loopbaan wel omschrijven. Inmiddels heeft hij de pensioengerechtigde leeftijd bereikt en kan het dus eindelijk rustiger aan gaan doen. Waarom heeft hij zich dan toch beschikbaar gesteld voor de Raad?

De Hoogh antwoordt meteen enthousiast: ‘Ik vind het heel interessant om dit aan te pakken. De merkwaardige gebeurtenissen in Amerika, waarbij ook accountants waren betrokken, dwongen het bestuur

om een alternatief te zoeken voor de Commissie Kwaliteitsbeheersing van de NOvAA. Het is in dit geval heel belangrijk dat je de buitenwereld ervan overtuigt dat een orgaan volledig onafhankelijk van het bestuur is. Voor de leden van de NOvAA is het misschien wel duidelijk dat de Commissie Kwaliteitsbeheersing onafhankelijk kan functioneren, maar anderen zullen hierover wellicht sceptisch zijn. Dat moet je vermijden.’

A. Welters is
fiscaal adviseur
bij de NOvAA.

Ben de Hoogh.

OVERIGE LEDEN VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

v.l.n.r.: A. Jurgens, A. Harmsen, B. de Hoogh, H. Geerlofs (W. Vermeend staat niet op de foto).

Albert Harmsen AA richtte in 1964 accountantskantoor Harmsen en Van Kesteren Accountants en Belastingadviseurs op. Daarnaast was hij mede-eigenaar van het automatiseringsbedrijf DSB. In 1987 is hij door de minister van Economische Zaken benoemd tot lid van de Raad voor Accountants-administratieconsulenten. In de periode 1994-2002 was hij lid van het bestuur van de NOvAA, waarvan hij twee jaar de functie van voorzitter heeft bekleed. Een deel van die periode, van 1994 tot en met 1998, was hij tevens bestuurslid van de European Federation of Accountants and Auditors for SME's. In juni 2002 is hij benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

Harry Geerlofs AA kwam in 1965 in dienst bij Fasson International in Leiden. Als leidinggevende was hij verantwoordelijk voor onder andere de controle van een aantal fabrieken en verkoopmaatschappijen over de gehele wereld. In 1979 vestigde hij zich als zelfstandig accountant in de maatschap Lekx, Kok en Geerlofs Accountants. In de jaren 1989 tot en met 1997 was hij lid van het bestuur van de NOvAA, van 1995 tot 1997 als voorzitter. Daarnaast is hij lid geweest van verschillende commissies binnen de NOvAA, waaronder de werkgroep Kwaliteitsbeheersing. Momenteel participeert hij in de werkgroep van het NOvAA-NIVRA inzake de onafhankelijkheidsregels van de wettelijke controle.

Alphons Jurgens studeerde Nederlands Recht aan de Universiteit Nijmegen. Hij begon zijn loopbaan in 1964 als advocaat. In 1975 stapte hij over naar de rechterlijke macht. Eerst in de functie van kantonrechter-plaatsvervanger, later als raadsheer van het gerechtshof 's-Hertogenbosch. Tot 1 november 2002 was hij president van dit hof. Daarnaast was en is hij voorzitter van diverse geschillen- en adviescommissies. Ook was hij voorzitter van de Raad van Beroep Actuarieel Genootschap Nederland. Op dit moment is hij voorzitter van de Raad van Toezicht Stichting Fondsenwerving Villa Pardoës in Kaatsheuvel. Villa Pardoës biedt vakantiefaciliteiten aan gezinnen met een kind dat een levensbedreigende ziekte heeft.

Willem Vermeend studeerde fiscaal recht aan de Universiteit Groningen. In de periode 1975-1984 was hij als wetenschappelijk medewerker/docent belastingrechtelijke vakken verbonden aan de Universiteit Leiden. In 1983 promoveerde hij aan deze universiteit. Van 1984 tot 1994 was hij lid van de Tweede Kamer voor de Partij van de Arbeid en lid van de Raadgevend Interparlementaire Beneluxraad. Hij was hoogleraar belastingrecht aan de Universiteit Groningen en bijzonder hoogleraar Europees belastingrecht aan de Universiteit Maastricht. In de jaren 1994-2000 was hij staatssecretaris van Financiën en van 2000 tot 2002 minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Op dit moment heeft hij een eigen bedrijf in de consultancy/advisering.

Optimaal functioneren

De Hoogh denkt na over de vraag wat nou eigenlijk de belangrijkste taak van de Raad van Toezicht is. 'Hoe kan ik dit het beste formuleren? Nou, het gaat erom het optimaal functioneren van de accountant te bewerkstelligen. Misschien is het zelfs wel zo dat het enkele bestaan van de Raad een preventieve werking heeft voor hen die het niet zo nauw nemen met onafhankelijkheid en betrouwbaarheid.'

De Raad is ingesteld op basis van de Verordening op de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's. Hij is

Er zal weleens een zwakke broeder tussen zitten

belast met de uitvoering van de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing. De werkzaamheden zullen met name uit de laatste verordening komen. 'Men gaat eens in de zes jaar de kantoren bezoeken en ik mag toch aannemen dat de kwaliteit van de beroepsuitoefening hoog is. Ik heb het idee dat de AA-Accountants hun werkzaamheden aardig voor elkaar hebben, hoewel er misschien weleens een zwakke broeder tussen zal zitten.'

De Hoogh benadrukt dat de toetsers het meeste werk gaan doen. Tenslotte zijn zij degenen die de kantoren moeten beoordelen. Het toetsingsverslag zullen ze naar de Raad sturen. De Raad beperkt zich tot een marginale toetsing van het verslag. 'Eigenlijk zijn er maar drie soorten conclusies die de toetsers in hun verslag kunnen trekken, namelijk: voldoende kwaliteitsbeheersing door het kantoor, voldoende, maar voor verbetering vatbaar en tot slot onvoldoende kwaliteitsbeheersing. Die laatste conclusie betreft dan slechts die enkele zwakke broeder.' De Raad zal de aanbevelingen die de toetsers doen in de meeste gevallen overnemen. In zoverre heeft de Raad een betrekkelijk eenvoudige taak. 'Toetsers zullen hun beoordelingen allemaal netjes op een rijtje zetten en het zijn stuk voor stuk personen die kwaliteiten hebben; ze zitten zelf ook in het vak. Ik mag toch aannemen dat zij bijzonder goed op de hoogte zijn van wat op dat punt aan de orde is. De Raad toetst alleen maar marginaal, omdat de Raad naar buiten toe het orgaan moet zijn dat openheid en transparantie bevordert.'

Geen stoorzender

Toch doemt de vraag op hoe onafhankelijk de Raad nu werkelijk kan functioneren ten opzichte van het bestuur van de NOvAA. Het bestuur heeft tenslotte de Raad zelf ingesteld. Volgens De Hoogh is het aan de Raad om te zorgen dat die onafhankelijkheid in acht genomen wordt. 'De Raad is weliswaar inge-

steld op basis van de twee eerdergenoemde verordeningen en het is ook zo dat het bestuur een belangrijke rol heeft gespeeld om dit alles van de grond te krijgen, maar zodra de Raad is geïnstalleerd, zal hij zich gaan manifesteren als onafhankelijk. Dit betekent dat we misschien dingen moeten doen die het bestuur minder aanspreken. Dat is juist goed. Het betekent echter niet dat we een stoorzender in het geheel moeten worden.'

Ook op grond van de samenstelling van de Raad mag verwacht worden dat het als onafhankelijk orgaan functioneert. Er zitten mensen in die afkomstig zijn uit de rechterlijke macht: een raadsheer plaatsvervanger in een Gerechtshof en een oud-president van een ander Gerechtshof. Daarnaast zitten twee accountants in de Raad, van wie één niet meer praktiserend is. Bovendien heeft ook een bekend politicus zitting genomen. 'Alles bij elkaar hebben deze mensen een schat aan ervaring.'

Volgens De Hoogh bereik je een onafhankelijke status ook door de wijze waarop je te werk gaat.

'Onafhankelijkheid dwing je af. De mensen moeten het gevoel hebben dat het een club is die zijn eigen gang gaat - weliswaar binnen de bevoegdheden die

Wellicht komen we tot conclusies die het bestuur niet direct graag zou zien

we hebben volgens de verordening. Nogmaals, wellicht komen we tot conclusies die het bestuur niet direct graag zou zien, maar *that's all in the game.*'

Strikt gescheiden

Op de vraag of de Raad van Toezicht niet de Raad van Tucht in de wielen gaat rijden, is De Hoogh bijzonder stellig. 'Absoluut niet, geen sprake van! Onze taken en werkzaamheden moeten we strikt gescheiden houden van die van de Raad van Tucht.'

Eigenlijk kun je stellen dat er sprake is van een trias politica, zegt De Hoogh. 'De NOvAA stelt de regelgeving vast, de Raad van Toezicht is er voor het toezicht en het signaleren van ontoelaatbare gedragingen (de 'aanklagersfunctie') en de Raad van Tucht spreekt recht. Dus je ziet dat er geen sprake is van raakvlakken tussen de beide Raden, laat staan overlappingsen in de werkzaamheden. Ook dat is een belangrijk aspect van de onafhankelijkheid van de Raad van Toezicht.' **AA**